

EMD-bulletin

– nytt fra menneskerettsdomstolen i Strasbourg

Nr. 6 År 2014 Dato 17. juni Utgiver Norsk senter for menneskerettigheter

Kategori 1-avgjørelser fra EMD: Mai

Article 4 of Protocol No. 7 – Right not to be tried or punished twice

1. No one shall be liable to be tried or punished again in criminal proceedings under the jurisdiction of the same State for an offence for which he has already been finally acquitted or convicted in accordance with the law and penal procedure of that State.

2. The provisions of the preceding paragraph shall not prevent the reopening of the case in accordance with the law and penal procedure of the State concerned, if there is evidence of new or newly discovered facts, or if there has been a fundamental defect in the previous proceedings, which could affect the outcome of the case.

3. No derogation from this Article shall be made under Article 15 of the Convention.

CYPRUS v. TURKEY

Date: 12/05/2014 **Application no.:** 25781/94

Articles: 35; 41; 46; 46-1; 46-2;

Conclusions: Remainder inadmissible; Non-pecuniary damage - award (Article 41 - Non-pecuniary damage; Just satisfaction)

The Court held, by a majority, that Turkey was to pay Cyprus 30,000,000 euros (EUR) in respect of the non-pecuniary damage suffered by the relatives of the missing persons, and EUR 60,000,000 in respect of the non-pecuniary damage suffered by the enclaved Greek-Cypriot residents of the Karpas peninsula. These amounts are to be distributed by the Cypriot Government to the individual victims under the supervision of the Committee of Ministers.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

VEYLO VELEV v. BULGARIA

Date: 27/05/2014 **Application no.:** 16032/07

Norsk senter for menneskerettigheter

Redaktør **Anine Flaaten**

Redaksjonsassistent **Kari-Johanne Iversen**

Kontakt & abonnement info@nchr.uio.no

Articles: 41; P1-2

Conclusions: Violation of Article 2 of Protocol No. 1 - Right to education-{general} (Article 2 of Protocol No. 1 - Right to education); Non-pecuniary damage - award

The case concerned access to education for a remand prisoner. Mr Velev alleged that he had not been allowed to pursue his secondary education while being detained on remand in Stara Zagora Prison for 29 months.

The Court recalled that Article 2 of Protocol No. 1 does not oblige Contracting States to organize educational facilities for prisoners where such facilities are not already in place. Where such a possibility is available, as is the case in Stara Zagora Prison, there being a prison school, it should not be subject to arbitrary and unreasonable restrictions. However, the Government had provided neither practical reasons, for example based on lack of resources at the prison school, nor a clear explanation as to the legal grounds for refusing to enroll Mr Velev in the prison school. Indeed, this lack of clarity was reflected in the relevant statutory framework itself. The Court therefore found that the refusal had not been sufficiently foreseeable, had not pursued a legitimate aim and had not been proportionate to that aim, underlining in particular the value of providing education in prison, both for the individual prisoner and the prison environment and society as a whole.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

MARGUŠ v. CROATIA

Date: 27/05/2014 **Application no.:** 4455/10

Articles: 2; 3; 6; 6-1; 6-3-c; 35; 35-3; P7-4

Conclusions: Preliminary objection dismissed (Article 35-3 - Ratione temporis); Remainder inadmissible; No violation of Article 6 - Right to a fair trial (Article 6 - Criminal proceedings; Article 6-1 - Impartial tribunal); No violation of Article 6 - Right to a fair trial (Article 6 - Criminal proceedings; Article 6-1 - Fair hearing; Article 6-3-c - Defence in person)

The case concerned the conviction, in 2007, of a former commander of the Croatian army of war crimes against the civilian population committed in 1991. He complained in particular: that his right to be tried by an impartial tribunal and to defend himself in person had been violated; and, that the criminal offences of which he had been convicted were the same as those which had been the subject of proceedings against him terminated in 1997 in application of the General Amnesty Act.

The Court held in particular that there was a growing tendency in international law to see the granting of amnesties in respect of grave breaches of human rights as unacceptable. It concluded that by bringing a new indictment against Mr Marguš and convicting him of war crimes against the civilian population, the Croatian authorities had acted in compliance with the requirements of Article 2 (right to life) and Article 3 (prohibition of torture and inhuman or degrading treatment) of the Convention and consistent with the recommendations of various international bodies.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

+ Nyttige lenker

- Hudoc: EMDs database over egne avgjørelser
- Lovdata: EMD-sammendrag på norsk
- Informasjon om klage til EMD
- Norsk senter for menneskerettigheters EMK-sider
- Norsk senter for menneskerettigheters bibliotek
- EMD-bulletins internettsider

Månedens utvalgte: Marguš v. Croatia

Fakta:

Klageren, som hadde vært medlem i hæren under krigen i den innklagede staten, ble i 1993 tiltalt for å ha skadet og drept flere sivile i november og desember 1991. I 1996 ble tiltalen vedrørende drapene på N.V. og Ne.V. i desember 1991 trukket tilbake av påtalemyndighetene. Samtidig reiste de en ny anklage mot klageren for å ha skutt og påført et barn, Sl.B., alvorlige skader i november 1991.

I 1996 ble det vedtatt en ny lov om amnesti for de som hadde begått forbrytelser under krigen, med unntak av de mest alvorlige humanitærrettslige forbrytelser eller krigsforbrytelser. På grunnlag av den nye loven, besluttet nasjonale domstoler i 1997 å avslutte straffeforfølgningen mot klageren for drapet på S.B. og V.B. i november 1991 og for skadene påført Sl.B. I september 2007, etter anmodning fra statsadvokaten om å vurdere lovligheten av avgjørelsen, kom høyesterett frem til at avgjørelsen om å avslutte straffeforfølgningen av klageren ikke var i samsvar med loven om amnesti.

I april 2006, ble klageren tiltalt for krigsforbrytelser mot sivilbefolkningen. Denne tiltalen omfattet drapene på de samme personene som den første saken, samt skadene påført Sl.B. Under hovedforhandlingen hadde klageren avbrutt påtalemyndigheten flere ganger og han ble til slutt fjernet fra rettssalen. I mars 2007 ble klageren dømt til 14 års fengsel for krigsforbrytelser. Klageren anket saken til høyesterett, som opprettholdt dommen og økte fengselsstraffen til 15 år. Klagerens anke til konstitusjonsdomstolen ble avvist.

Klageren brakte saken inn for Domstolen 31. desember 2009, og i dom 13. november 2012 [no. 4455/10], avsagt i kammer, konkluderte Domstolens flertall med at det ikke forelå krenkelse av artikkel 6 og syvende protokoll artikkel 4. Den 18. mars 2013 ble saken besluttet henvist til avgjørelse i storkammer etter anmodning fra klageren.

Tredjepartsintervensjon fra eksperter ved Middlesex University London.

Anførsler:

Klageren anførte krenkelse av retten til en rettfærdig rettergang av en upartisk domstol og retten til å forsvare seg personlig etter artikkel 6(1) og (3)(c), under henvisning til at en dommer hadde deltatt i både avgjørelsen om å avbryte forfølgningen i 1997 og den senere straffesaken og til at han hadde blitt fratatt retten til å holde sin avslutningsprosedyre ved at han ble fjernet fra rettssalen. Videre anførte klageren krenkelse av forbudet mot dobbeltstraff etter syvende protokoll artikkel 4, under henvisning til at de forholdene han ble tiltalt for i 1993 og 1996 og de han senere ble domfelt for, var de samme.

Staten imøtegikk klagerens anførsler.

Domstolens vurderinger:

Domstolen behandlet først spørsmålet om hvorvidt det forelå krenkelse av artikkel 6(1) og 6(3)(c). Hva gjaldt domstolens upartiskhet, påpekte Domstolen at dommerens deltakelse i begge sakene i seg selv ikke innebar en krenkelse av kravet om upartiskhet. Videre bemerket Domstolen at dommeren, i den første saken, verken hadde vedtatt noen dom eller vurdert bevis som var relevante for skyldspørsmålet, men at den første saken kun hadde omhandlet hvorvidt loven om amnesti var anvendelig på klagerens sak. Ifølge Domstolen forelå det derfor ingen omstendigheter som reiste tvil om dommerens upartiskhet og at det derfor ikke forelå krenkelse av artikkel 6(1). Hva gjaldt den anførte krenkelsen av artikkel 6(3)(c), sluttet Domstolen seg til begrunnelsen gitt av Domstolen i kammer. Domstolen i kammer hadde bemerket at klagerens forsvarer hadde holdt avslutningsprosedyren i hans fravær og at han hadde hatt rettslig representasjon gjennom hele sakens gang. Domstolen konkluderte derfor med at det ikke forelå krenkelse av artikkel 6(3)(c).

Domstolen gikk deretter over til å vurdere om det forelå krenkelse av forbudet mot dobbeltstraff etter syvende protokoll artikkel 4. Hva gjaldt spørsmålet om artikkel 4 kom til anvendelse på den foreliggende saken, fastslo Domstolen først at begge sakene mot klageren gjaldt samme anklager og at klageren derfor var blitt straffeforfulgt to ganger for de samme straffbare forholdene. Domstolen påpekte at begge de to sakene omhandlet to adskilte saksforhold; det ene gjaldt anklagene om drapet på N.V. og Ne.V. i desember 1991 og det andre gjaldt drapene på S.B. og V.B. samt skadene påført Sl.B. i november 1991.

Har du
kommentarer
eller spørsmål?
Send mail til:
info@nchr.uio.no

Hva gjaldt den første saken vedrørende drapene i desember, viste Domstolen til at påtalemyndigheten hadde trukket disse anklagene tilbake. Den minnet om at påtalemyndighetenes avgjørelse om å henlegge en sak ikke anses som en frifinnelse eller domfellelse, og at slike forhold derfor faller utenfor syvende protokoll artikkel 4 sitt anvendelsesområde. Domstolen konkluderte derfor enstemmig med at denne delen av klagen måtte avvises.

Hva gjaldt de øvrige anklagene i den første saken, bemerket Domstolen at klageren hadde blitt gitt amnesti for handlinger som innebar alvorlige krenkelser av de sivile ofrenes mest grunnleggende menneskerettigheter, nemlig retten til liv etter konvensjonens artikkel 2 og, angivelig, forbudet mot tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling etter artikkel 3. Videre minnet Domstolen

om at i saker hvor myndighetspersoner har blitt siktet for tortur eller mishandling, er det av ytterst viktighet at straffeforfølgning og domfellelse ikke er gjenstand for foreldelse og at det ikke bør være anledning til å benåde eller gi amnesti til den ansvarlige. Den viste til sin tidligere praksis, hvor det fremgikk at tilkjennelse av amnesti i forhold til drap eller mishandling av sivile ville stride mot statens forpliktelser etter artikkel 2 og 3 fordi det vil hindre etterforskning av slike krenkelser og la de ansvarlige gå straffrie. Selv om den foreliggende saken ikke gjaldt krenkelse av artikkel 2 og 3, minnet Domstolen om at konvensjonen og tilleggsprotokollene må tolkes på en måte som fremmer indre samsvar og harmoni mellom de ulike bestemmelsene. Både artikkel 2, 3 og syvende protokoll artikkel 4 måtte derfor, ifølge Domstolen, tolkes som del av en helhet. Videre bemerket Domstolen at den også måtte ta hensyn til utviklingen i den internasjonale retten på dette området. Den redegjorde for en økende tendens i folkeretten til å ikke akseptere slike former for amnesti, fordi det blir ansett for å være uforenlig med statenes plikt til å straffeforfølge alvorlige krenkelser av grunnleggende menneskerettigheter. Domstolen påpekte at det riktignok ikke forelå noen internasjonale konvensjoner som uttrykkelig forbød amnesti. Den viste imidlertid til at flere konvensjoner innebar en plikt for staten til å forfølge slike forbrytelser. Videre viste Domstolen til at flere internasjonale organer hadde gitt uttrykk for at amnesti ikke bør gis for alvorlige menneskerettighetsbrudd. I tillegg påpekte Domstolen til at flere internasjonale domstoler ikke anså amnesti for å være anvendelig i slike saker. Selv om amnesti kunne aksepteres under spesielle omstendigheter, som for eksempel i en forsoningsprosess, fant Domstolen at slike omstendigheter ikke forelå i klagerens sak. Domstolen fant derfor at den innklagede staten, ved å ha tatt ut ny tiltale mot klageren og fått han dømt for krigsforbrytelser, hadde handlet i samsvar med sine forpliktelser etter artikkel 2 og 3 samt de krav og anbefalinger som fremgikk av øvrige internasjonale regelverk. På bakgrunn av dette konkluderte Domstolen med 16 stemmer mot én med at syvende protokoll artikkel 4 ikke kom til anvendelse på denne delen av klagen.

*

*

*